

VOLKSHOGESCHOOL 'T OLDÖRP, 50 JAAR

Jan Abrahams

'Ik wék de slapenden en roep de levenden' staat kryptisch boven de ingang van de volkshogeschool 't Oldörp in Uithuizen. Het is één van de kleinere volkshogescholen in Nederland: er komen zo'n 1000 kursisten per jaar, de maximale capaciteit is 42 slaapplekken, er werken 10 personen, waaronder 5 kursusleiders. Eén van hen is de 36-jarige socioloog Koos Keyer.

De volkshogeschool is er in 1946 gekomen. Daarvoor was het een gemeenschapshuis, gebouwd in 1936 met als doel kursussen te organiseren voor landarbeiders en werklozen. Het initiatief kwam van een groep particulieren uit de doopsgezinde hoek en de sociaal-demokratische arbeidersbeweging. De grote voorman was dominee Gaaikema, de vader van Seth, die tot 1971 directeur is geweest.

Nu de bezuinigingen ook pijnlijk voelbaar zijn op dit kursuswerk, gaan de volkshogescholen van Uithuizen en Bakkeveen fuseren, hiertoe gedwongen door het ministerie van WVC.

Zo'n 20 jaar geleden hadden sommige volkshogescholen 'mNederland, in tegenstelling tot die 'mDenemarken, een image van kneuterigheid, getewollen sokken, volksdansen en macrameën. Was dat ook in Uithuizen het geval?

In de beginperiode is hier veel gedaan om wederzijds begrip te kweken tussen de rijke boeren en de arbeidersklasse. Kommunisten vonden dat toen niks, maar ook nu nog spreekt een oude kommunist van: 't Oldörp was een instituut van het klasseverraad.

De sfeer van getewollen sokken is hier nooit geweest, ook niet na de oorlog. Men heeft toen kursussen gegeven voor groepen uit het hele land. Ook werden er internationale werkkampen georganiseerd, waarbij Russische studenten Amerikaanse kollega's ontmoeten ten tijde van de koude oorlog. De laatste 15 jaren richt de volkshogeschool zich vooral op mensen uit de provincie Groningen.

Wat is de tegenwoordige functie van de volkshogeschool?

We ontwikkelen edukatieve programma's voor allerlei groeperingen in de samenleving. Dat zijn groeperingen die in de knel zitten of belangrijke veranderingen in hun leven doormaken bv. werklozen, mensen die met pensioen gaan, vrouwen die met emancipatie bezig gaan, mensen die zich inzetten voor natuur en mi-

lieu en buitenlandse werknemers. Verder trainen en scholen we mensen, die kaderfuncties bekleden, in vaardigheden en bekwaamheden om de belangen van groepen te behartigen zoals leden van ondernemingsraden en medezeggenschapscommissies.

Verkenning van de wadden

Welke meekursussen hebben jullie?

We hebben 's zomers de open inschrijvingsweken, die richten zich in hoofdzaak op de wadden.

We hebben ook al 10 jaar met veel succes de kursus 'Verkenning van de wadden'. Om er een internationale kursus van te maken is niet gelukt. Wel is verleden jaar de kursus 'Fotografie op de wadden' goed bezocht en die gaan we dit jaar herhalen.

Zo'n 8 jaar geleden was het doel van de waddenkursus: het gebied bezoeken en ervaren, diskussieren over waarden en bedreigingen en via de Waddenzee begrip kweken voor het milieu in het algemeen en proberen de mensen in hun eigen omgeving te activeren. De laatste jaren is het doel wat meer verschoven naar het inzicht krijgen van de samenhang tussen werken, leven, wonen in het wadengebied zelf. Dat betekent dus gesprekken met Groninger boeren en hun visie op het milieu of een bezoek aan de visafslag op Lauwersoog om over de problemen van de wadenvisserij te praten.

Naast deze waddenweken hebben we specifieke kursussen op verzoek van milieugroepen, bv. het Nivon uit Rotterdam die een week komt en geïnformeerd wil worden over natuur, milieu, kuituur, geschiedenis van Groningen en het wadengebied.

Andere milieukactiviteiten zijn kaderkursussen voor milieuoorganisaties, bv. een aantal jaren geleden voor de Waddenvereniging.

Agogische dienstverlening

Ook geven we nog agogische dienstverlening, zoals dat heet in ons onnavolgbare jargon en dat houdt in dat we als gespreksleider optreden voor bv. de Werkgroep Eemsmond tijdens een bijeenkomst. Dat speelt zich dus af buiten de Volkshogeschool.

Wat gebeurt er op zo'n waddenkursus?

Zo'n kursus is een combinatie van 'op pad gaan' en zelf dingen ontdekken door exkursies, wandelingen, wandlooptochten, fietstochten en informatie geven

Koos Keyer

dmv. een lezing, film of diaserie en in de derde plaats een discussie over achtergronden en eigen standpuntsbepaling.

Krijgen jullie genoeg kursisten of moeje die werven?

Over het algemeen hebben we geen gebrek aan klanten. Er moet wel aan gewerkt worden om ze te krijgen of te houden. Soms zijn dat bedrijven of scholen. Zo hebben we bv. altijd een aantal weken studenten van de MTS en de HTS uit Groningen. Vaak betalen bedrijven de kursus, scholieren moeten een deel zelf betalen en voor werklozen betaalt sociale zaken dat.

Waar komen jullie kursisten vandaan?

Voor 75 % komen ze uit de provincie Groningen. Dat zijn dan veel ouderengroepen, vrouwengroepen, werklozen en milieuoorganisaties.

Je ziet dat zeer veel instituten (kursussen geven, radio en televisie doen dit steeds meer. Is dit niet een grote concurrentie voor de volkshogeschool?

Volkshogescholen springen vaak in op de behoeften van de maatschappij. Als dat langer-durende-behoeften blijken te zijn, gaan er zich ook andere instituten mee bemoeien. De functie van de volkshogeschool houdt dan op en die moet dan op iets nieuws insprijgen. Zo zijn we twee jaar geleden begonnen met een kursus voor werklozen om een eigen bedrijf te beginnen. Dat voorzag toen in een grote behoefte. Andere organisaties zoals de Kamer van Koophandel, de provincie etc, die daarvoor specifieke deskundigheid in huis hebben, namen die kursus toen over en dat is ook goed.